

Årsberetning 2022

En styrket neurorehabiliteringsindsats på tværs

Videnscenter for
Neurorehabilitering

Brobygning på tværs af fag og sektorer

Det er en fornøjelse at præsentere Videnscenter for Neurorehabiliterings første årsberetning, som giver jer indblik i et udvalg af vores aktiviteter i 2022.

2022 har været præget af etablering. Det har været vores første fulde kalenderår i Videnscenter for Neurorehabilitering (VNR), og vi har arbejdet intenst både på de indre og ydre linjer.

På de indre linjer har vi fået vores virksomhedsgrundlag og staben på plads, og opbygningen af fundamentet for vores kursusvirksomhed er ved at være der.

Vi er gået i luften med vores hjemmeside og nyhedsbrev, og vi har afholdt vores første vidensdelingsarrangementer.

Det giver en enorm ro, men også ekstra energi, fordi vi nu er i mål med meget af det rugbrødsarbejde, der ligger i at opbygge et videnscenter fra bunden.

Vi kan nu - med afsæt i vores fundament - kaste os over dét, vi brænder for i VNR:

At skabe en styrket neurorehabiliteringsindsats på tværs - til gavn for mennesker med erhvervet hjerne- eller rygmarvsskade samt deres pårørende.

For at understøtte et sammenhængende patientforløb i neurorehabiliteringen arbejder vi i VNR med at bygge bro på tværs af fag og sektorer.

I løbet af året er vi blevet endnu mere bevidste om vigtigheden af at arbejde med overgange i den enkelte patient eller borgers forløb, og hvordan vi understøtter det tværsektorielle perspektiv i den enkeltes forløb.

Heldigvis har vi gode ambassadører i vores ad hoc-arbejdsgrupper, der med ildhu og passion har kastet sig over den vigtige opgave, der ligger i at fodre os med alle de tværsektorielle udfordringer, de oplever i praksis.

Tak for det!

Også tak til alle de fagprofessionelle, der i årets løb har deltaget i vores arrangementer og løbende kommer med input til os om, hvordan vi i VNR kan blive endnu bedre til at løse vores vigtige opgave.

Vi oplever en stor interesse for vores arrangementer fra hele landet. Det er vi enormt taknemmelige for. Vi tager alle jeres input med i vores videre arbejde.

Anne Norup, videnscenterchef

Organisation

Året der gik, 2022

Målgruppe

Strategiske indsatsområder

Netværk

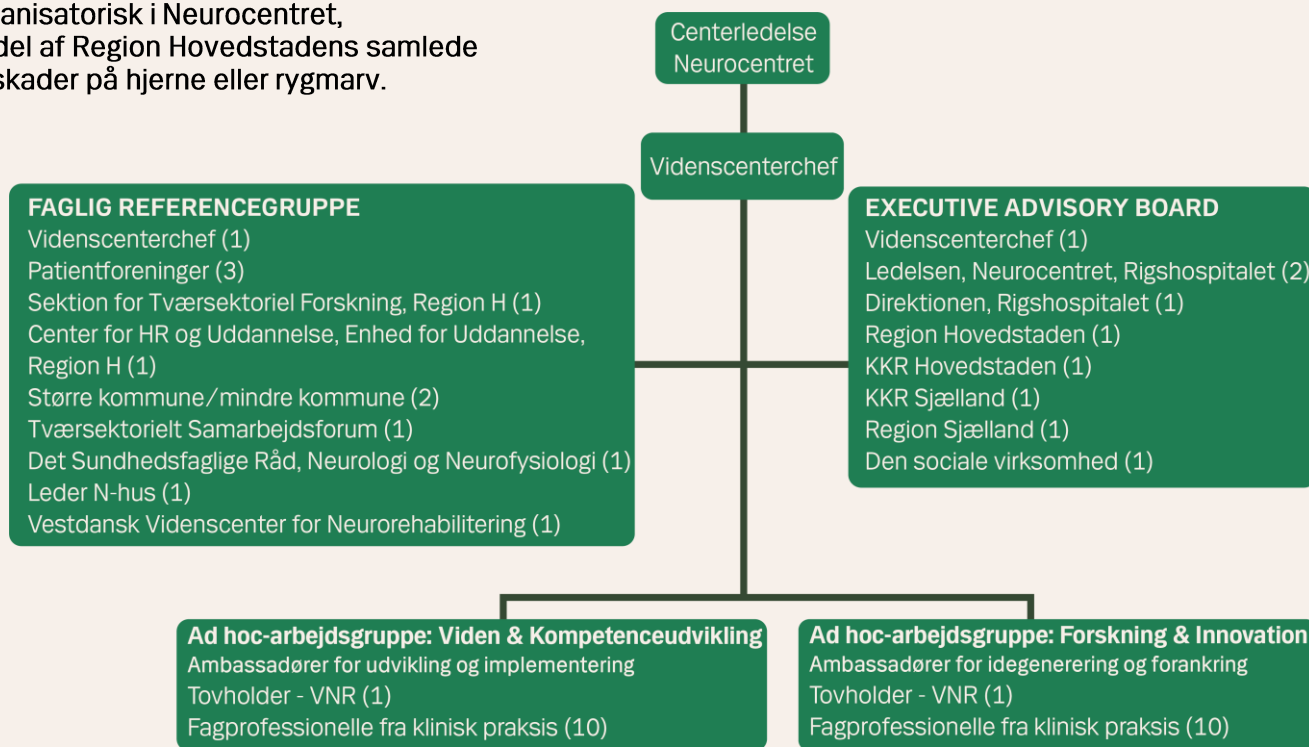
Forskning

Kontakt

Organisation

Videnscenter for Neurorehabilitering (VNR) er et regionalt videnscenter forankret organisatorisk i Neurocentret, Rigshospitalet. VNR er en del af Region Hovedstadens samlede indsats for personer med skader på hjerne eller rygmarv.

Året der gik, 2022

I 2022 er VNR for alvor kommet ud i verden på flere måder, og vi har haft et særligt fokus på vores brændende platform; Viden og kompetenceudvikling.

Vi har arbejdet på de indre linjer, men er i høj grad også kommet ud i landet. Alt i alt et begivenhedsrigt år, hvor vi er kommet godt i gang med vores vigtige arbejde.

På de næste sider får du en række highlights fra nogle af vores aktiviteter i 2022.

1. KVT. 2022

Januar

Vi skød året i gang ved at gå i luften med vores hjemmeside vnr.dk, hvor fagprofessionelle kan finde viden og værktøjer til arbejdet med neurorehabilitering.

Januar var også måneden, hvor vi i samarbejde med Vestdansk Videnscenter for Neurorehabilitering, landsorganisationen RYK og Dansk Selskab for Neurorehabilitering afholdt to webinarer om forebyggelse af tryksår. Indsatsen fortsætter i tryksårsalliancen.

Februar

I februar afholdt vi i samarbejde med Elsass Fonden og Cervello et webinar om 'Træthed – udredning og indsatser', der er et af VNR's tre strategiske indsatsområder (foto).

Marts

I marts begyndte vi så småt at kunne trodse COVID-19 og bevæge os lidt mere ud i landet. VNR's medarbejdere besidder forskellige kompetencer inden for neurorehabilitering, og de kompetencer er efterspurgt. I marts var der for eksempel bud efter programleder Karin Spangsberg Kristensen og forskningssygeplejerske Mia Moth Wolffbrandt, der delte ud af deres viden om henholdsvis den gode genoptræningsplan og agitation efter erhvervet hjerneskade.

2. KVT. 2022

April

I april lancerede vi det første webinar i en række af webinarer om den gode genoptræningsplan, og vi afholdt vores et-års-fødselsdagskonference: 'Fremtidens neurorehabilitering' med knap 200 deltagere fra hele landet (foto).

Maj

I maj var VNR inviteret til at bidrage til Dansk Selskab for Neurorehabiliterings årsmøde, hvor temaet var evidens i neurorehabiliteringen.

Juni

I juni lancerede vi vores første nyhedsbrev med nyheder, gode råd, aktuelle værktøjer og arrangementer for fagprofessionelle i neurorehabiliteringen. Nyhedsbrevet udkommer fire til seks gange om året og har i 2022 haft temaer om blandt andet træthed og rehabiliteringsforskning.

I samarbejde med Foreningen af Yngre Neurologer, Neurokirurger og Neurofysiologer (YNNN) afholdt vi et fyraftensmøde om vurdering og diagnosticering af patienter med bevidsthedsforstyrrelser.

John Whyte, MD, ph.d. holdt oplæg for forsamlingen af yngre læger.

3. KVT. 2022

August

I august mødtes vi for første gang med vores ad hoc-arbejdsgrupper, der har til opgave at sikre, at VNRs indsatser er praksisnære og implementerbare. Alle deltagere var engagerede og fyldt med idéer. Mødet emmede af energi på trods af den massive sommervarme – tak for det! VNR arbejder videre med alle de gode input.

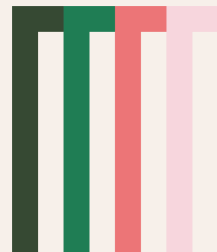
Vi afholdt også vores andet webinar om den gode genoptræningsplan (foto).

September

I september afholdt vi en temadag om børn som pårørende. Fagprofessionelle fra hele landet var mødt op på Rigshospitalet for at få den nyeste viden på området, aktuelle input fra forskningen og inspiration fra praksis.

Oktober

Oktober blev skudt godt i gang med det tredje webinar om genoptræningsplanen.

4. KVT. 2022

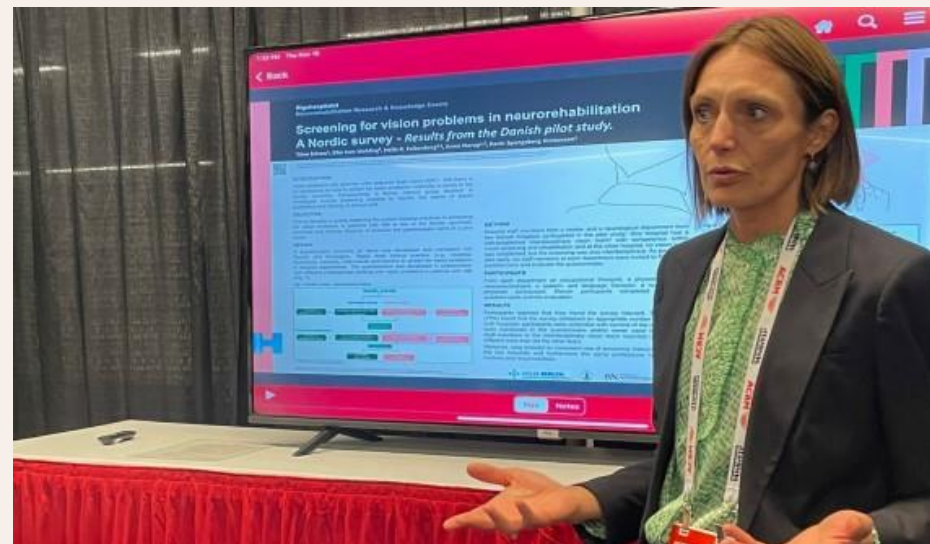
November

November var en travl måned, både nationalt og internationalt.

Herhjemme afholdt vi i samarbejde med Vestdansk Videnscenter for Neurorehabilitering, Hjerneskadecenter Virum og Hjerneskadeforeningen en national konference om børn og unge med erhvervet hjerneskade.

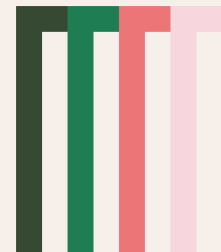
Internationalt bidrog VNR til det faglige indhold på American Congress of Rehabilitation Medicine i Chicago og Nordisk Netværksmøde i Neurorehabilitering i Oslo.

På begge internationale konferencer var synsrehabilitering på programmet (foto).

December

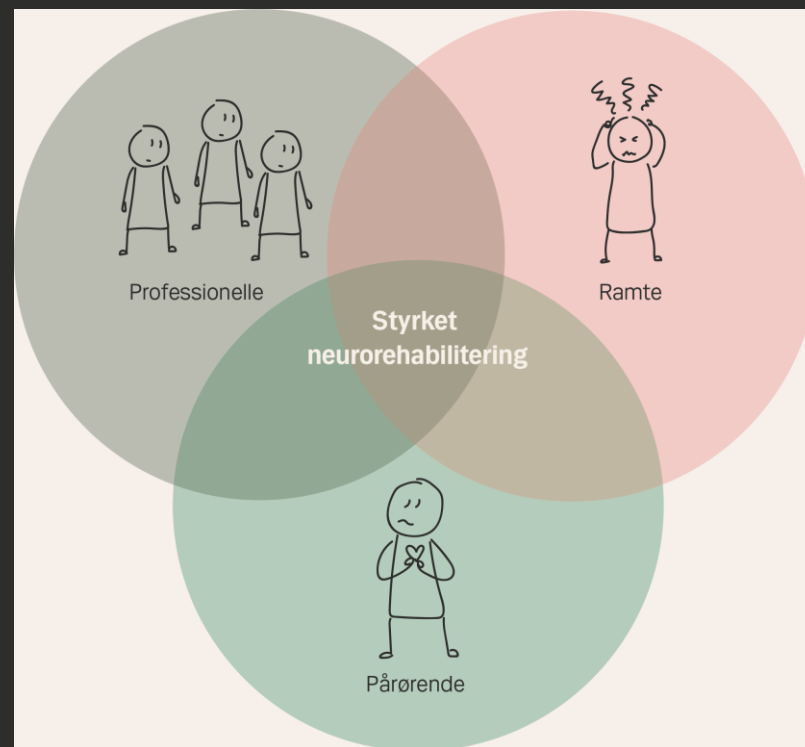
December blev fejret på flotteste vis, da VNR's neuropsykolog og postdoc Frederik Dornonville de la Cour forsvarede sin ph.d. om træthed efter erhvervet hjerneskade, og vi afholdt et forskningsbaseret symposium om 'Søvn, døgnrytme og træthed i neurorehabiliteringen' med professor Anners Lerdal, Universitetet i Oslo (UiO) og lektor Lisa Wu, Aarhus Universitetshospital.

Målgruppe

VNR's primære målgruppe er fagprofessionelle på alle niveauer, der er involveret i behandling og rehabilitering af personer med erhvervet hjerne- eller rygmærskade, på tværs af regioner og kommuner i Østdanmark.

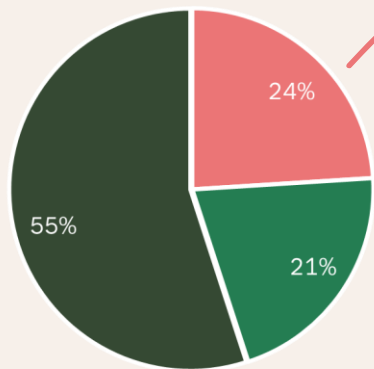
Vi er derfor glade for, at vores arrangementer har tiltrukket fagprofessionelle fra hele landet.

Deltagere i tal

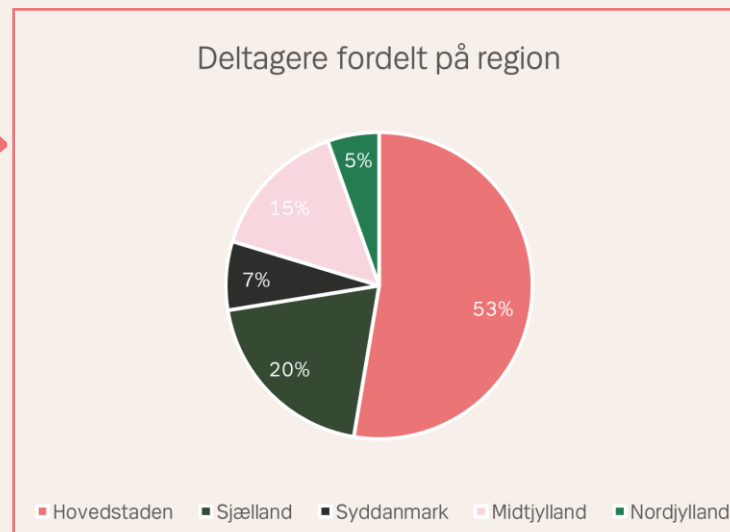
VNR har afholdt en række arrangementer i 2022. Nogle af dem i samarbejde med andre og som ekstern undervisning. Mere end 700 fagprofessionelle deltog i løbet af året i vores egne arrangementer, heraf kom de fleste fra Region Hovedstaden og Region Sjælland.

Afholdelse af arrangementer 2022

■ VNR-arrangementer ■ I samarbejde med andre ■ Ekstern undervisning

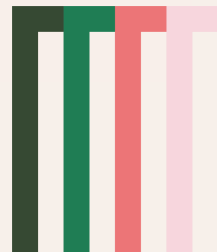
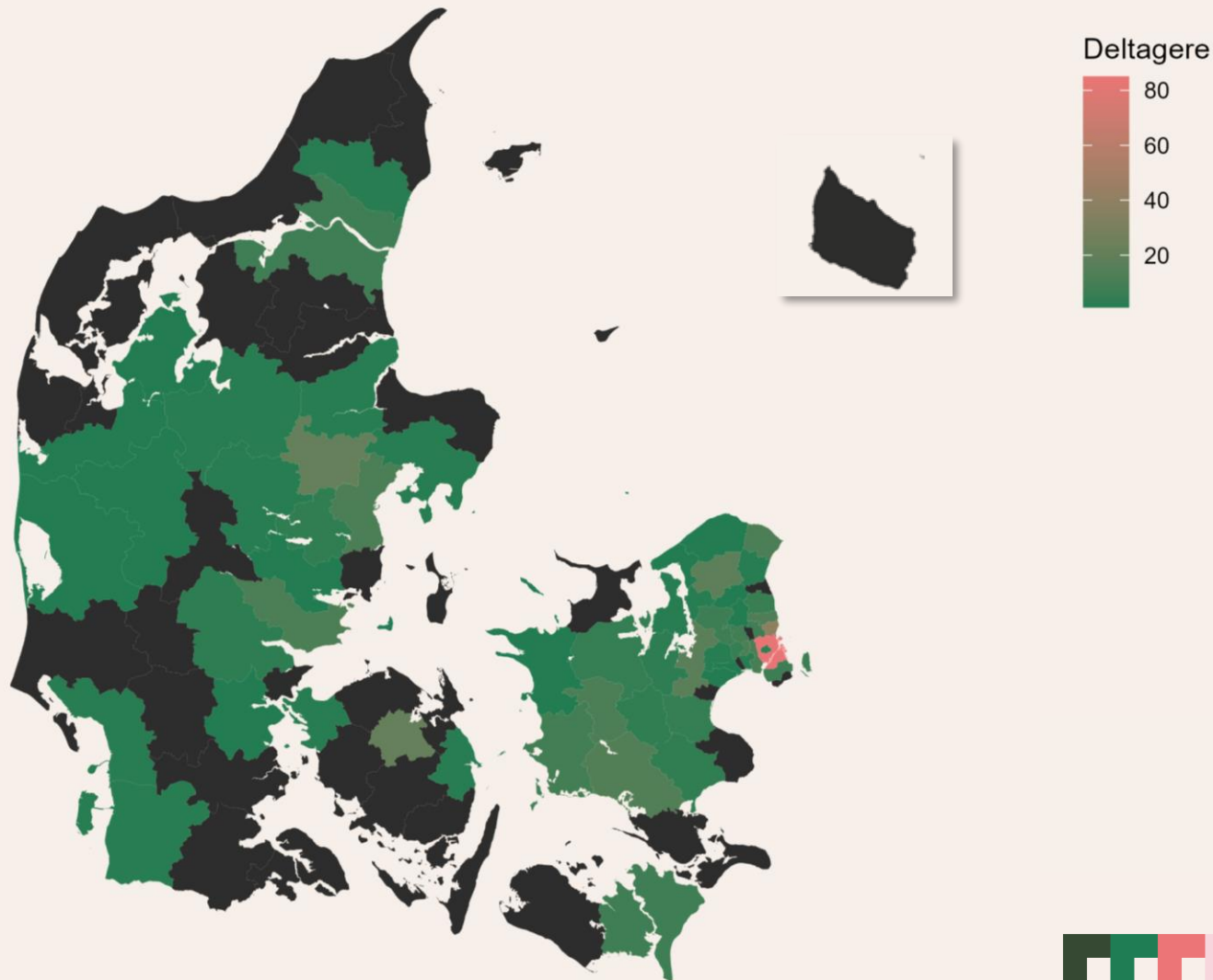
Deltagere fordelt på region

Danmarkskort

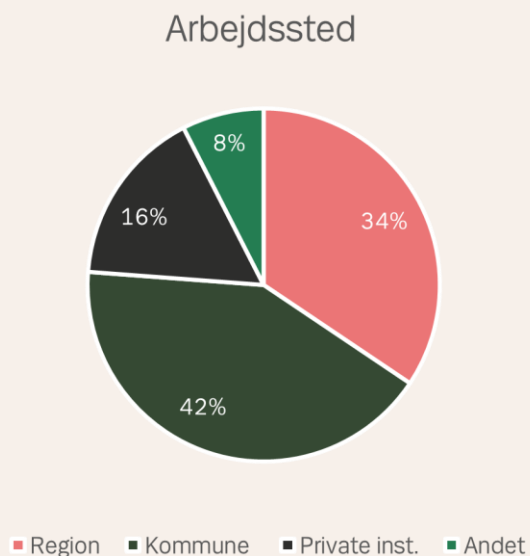
VNR har afholdt fem fysiske arrangementer på Rigshospitalet i 2022.

Kortet viser, hvor deltagerne kom fra.

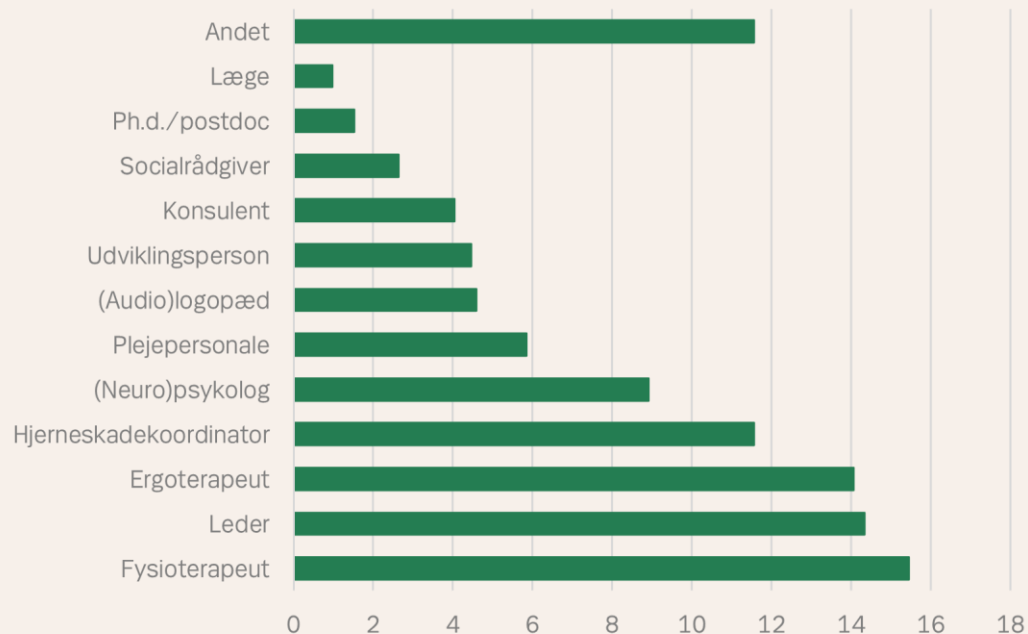

Deltagere i tal

Deltagerne i VNR's arrangementer kommer fra forskellige sektorer og næsten halvdelen var fra den kommunale sektor.

Fordeling på faggrupper, %

Strategiske indsatsområder

Faglige input fra klinisk praksis

Vores strategiske indsatsområder skal forankres i de behov, fagprofessionelle har ude i praksis. For at nå dertil har vi brug for hjælp fra hverdagens helte.

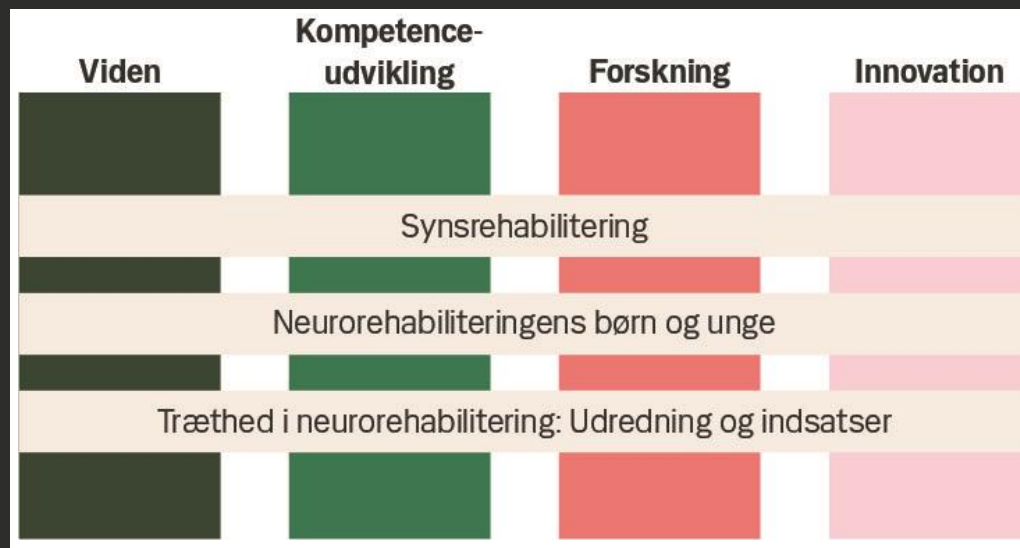
I august 2022 afholdt vi de første møder i vores to nye ad hoc-arbejdsgrupper, som skal bistå os med faglige input, pege på mulige løsninger og komme med forslag til, hvordan indsatser kan implementeres. På en varm eftermiddag på Rigshospitalet, Glostrup, fik vi hilst på hinanden og taget hul på de første snakke om, hvilke behov arbejdsgrupperne oplever.

Arbejdsgruppernes medlemmer består af regionale og kommunale fagprofessionelle, der i klinisk praksis arbejder inden for neurorehabilitering.

Strategiske indsatsområder

VNR har tre strategiske indsatsområder for 2022-23

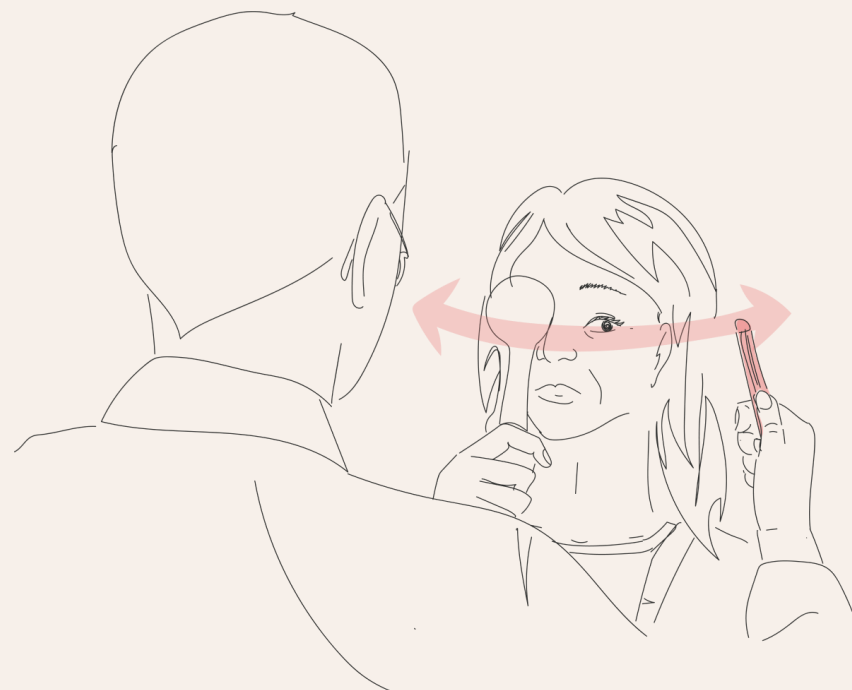
Synsrehabilitering

Synsvanskeligheder er en hyppig følge efter erhvervet hjerneskade. Da synet har stor betydning for mange aktiviteter i dagligdagen, blandt andet gang, madlavning, bilkørsel og læsning, kan synsvanskeligheder medføre store konsekvenser for den ramte.

Sådan arbejder vi med indsatsområdet

VNR ønsker at sætte fokus på identificering og vurdering af synsvanskeligheder som følge af erhvervet hjerneskade for at opnå en mere ensartet praksis på området. I samarbejde med faglige eksperter ønsker vi at bidrage med begrebsafklaring og anbefalinger for god praksis.

VNR er involveret i et nordisk samarbejde, hvor aktører på tværs af lande gennemfører en national praksisafdækning i hospitalsregi. Undersøgelsen skal afdække, hvilke faggrupper der er involveret i identificering og vurdering af synsvanskeligheder som følge af erhvervet hjerneskade, og hvilke undersøgelses- og vurderingsredskaber de anvender.

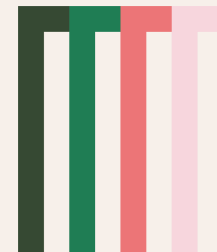
Neurorehabiliteringens børn og unge

Børn og unge som pårørende

Børn som pårørende bliver ofte overset i sundhedssystemet og i mange tilfælde også i familien. Aktuelt gennemfører VNR et nationalt registerbaseret studie, der undersøger de langsigtede konsekvenser af at være børnepårørende. Herudover planlægges studier, der skal afdække børnepårørendes behov på tværs af sektorer. Sideløbende vil vi i samarbejde med relevante aktører afdække eksisterende indsatser i praksis og afprøve indsatser, som kan støtte børnene her og nu.

Børn og unge med erhvervet hjerneskade

Børn og unge med erhvervet hjerneskade kan have behov for omfattende neurorehabilitering, der indeholder tidlig udredning og systematisk opfølgning samt involverer mange aktører på tværs af sektorer og forvaltninger. VNR ønsker at afdække praksis og evidens i forhold til det samlede rehabiliteringsforløb for børn og unge med erhvervet hjerneskade og har i 2022 modtaget midler fra Region Hovedstaden til et projekt, der afdækker om børn og unge med nyopstået erhvervet hjerneskade i Region Hovedstaden får den udredning, rehabilitering og opfølgning, som de har behov for.

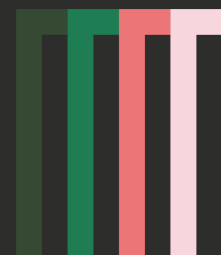

National konference: Børn og unge med erhvervet hjerneskade

Hvordan kan vi på tværs af sektorer blive bedre til at hjælpe børn og unge med erhvervet hjerneskade?

Det spørgsmål var på dagsordenen i november på vores nationale konference for fagprofessionelle i neurorehabiliteringen, som samtidig blev startskuddet for et nyt tværfagligt netværk.

Konferencen afholdt vi i samarbejde med Vestdansk Videnscenter for Neurorehabilitering, Hjerneskadecenter Virum og Hjerneskadeforeningen.

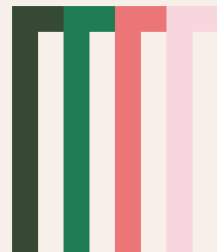

Træthed i neurorehabiliteringen: Udredning og indsatser

Træthed er et almindeligt og invaliderende symptom, der ofte ses i forbindelse med neurorehabiliteringen. Trætheden kan opleves som så stor en barriere, at den umuliggør fuld deltagelse i rehabiliteringen og kompromitterer udbyttet af øvrige rehabiliteringsindsatser. På trods af at træthed rammer mange neurologiske patienter, findes der endnu ikke en standardiseret udredning eller behandling af symptomet i Danmark.

Sådan arbejder vi med indsatsområdet

VNR arbejder på at videreudvikle nye udredningsmuligheder samt afprøve og implementere redskaber i praksis. Dernæst at beskrive og systematisere træthedsindsatsen på tværs af sektorer med henblik på at skabe sammenhængende forløb for patienter og borgere, et fælles sprog og forståelse de fagprofessionelle imellem. VNR formidler desuden viden og værktøjer om træthed til fagprofessionelle i neurorehabiliteringen.

Værktøjskassen: Træthed

I værktøjskassen på vnr.dk tilbyder vi gode råd og guides til fagprofessionelles daglige arbejde i neurorehabiliteringen.

I 2022 er værktøjskassen blandt andet blevet opdateret med en række redskaber, der giver større indblik i den særlige form for træthed, som ofte ses efter en skade på hjernen.

Træthedsboksen indeholder kortfilm og faktaark om den særlige form for træthed. Desuden har vi udarbejdet en dansk version af et spørgeskema til måling af træthed og produceret et digitalt scoringsværktøj, hvor fagprofessionelle på baggrund af resultaterne fra spørgeskemaet kan beregne trætheden.

Netværk

VNR samarbejder og opbygger netværk, der er brobyggende og involverende på tværs af ledelseslag, kommuner, regioner og patientforeninger, med relevante samarbejdspartnere og brugere.

Eksempler på netværk med opstart i 2022 er tryksårsalliancen og det nationale netværk for fagprofessionelle, der arbejder med rehabilitering af børn og unge med erhvervet hjerneskade.

Alliance mod tryksår efter rygmarvsskade

Tryksårsalliancen er et nyt samarbejde, der sætter fokus på og fremmer den tværfaglige og tværsektorielle indsats til forebyggelse, behandling og rehabilitering af tryksår hos personer med rygmarvsskade.

Tryksårsalliancen består på nuværende tidspunkt af repræsentanter fra:

- Odense Universitetshospital
- Afdeling for Rygmarvskader (Hornbæk)
- Vestdansk Center for Rygmarvsskade (Viborg)
- Specialhospitalet (Århus/Rødovre)
- RYK - Rygmarvsskadede i Danmark
- Vestdansk Videnscenter for Neurorehabilitering (ViC)
- Videnscenter for Neurorehabilitering (VNR)

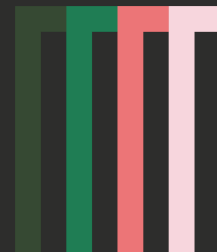

Stop tryksår

"Når den røde plet opdages, bliver den ofte ikke taget alvorligt nok, og relevant behandling iværksættes alt for sent. Der er mange eksempler på, at der er for langt fra borgeren til specialiseret sårbehandling, når et dybt tryksår opstår. Alle gode kræfter og forskellige fagligheder må i spil, så vi kan spare den enkelte for mange lidelser".

Knærke Søgaard, sygeplejerske, ph.d.-studerende og formand for den nye tryksårsalliance

Fagligt netværk: Børn og unge med erhvervet hjerneskade

I 2022 tog vi første skridt til et nyt nationalt netværk for fagprofessionelle, der arbejder med børn og unge med erhvervet hjerneskade.

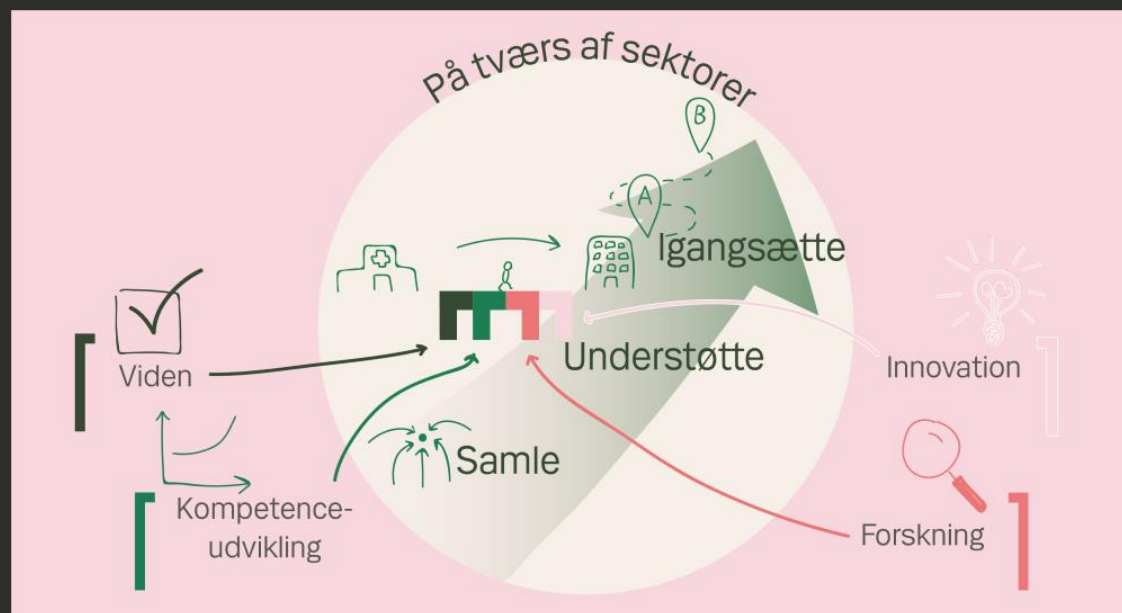
På vores fælles konference med Hjerneskadeforeningen, Hjerneskadecenter Virum og Vestdansk Videnscenter for Neurorehabilitering kunne deltagerne komme med ønsker til det nye netværk.

2023 bliver året, hvor vi samler de mange input fra konferencen sammen og begynder arbejdet med at skabe det nye netværk.

Forskning på tværs

VNR samarbejder om forskning inden for neurorehabilitering på tværs af sektorer.

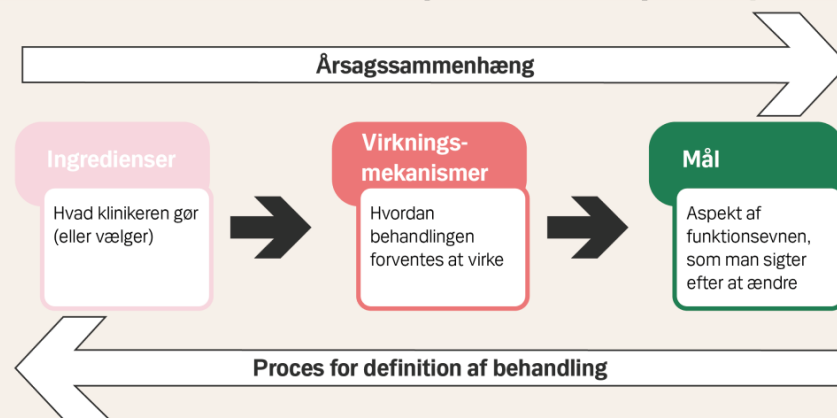
RTSS som forskningsmodel

Rehabiliteringsindsatser bliver i litteraturen ofte beskrevet som en 'black box', fordi det præcise indhold af indsatserne er uklart og sparsomt defineret. Forskere har derfor gennem længere tid arbejdet med at udvikle en model for, hvordan man bedst muligt kan definere rehabiliteringsindsatser.

Modellen hedder Rehabilitation Treatment Specification System (RTSS) og er blevet til på baggrund af studier udført af blandt andet John Whyte og Tessa Hart i en arbejdsgruppe under American Congress of Rehabilitation Medicine.

I 2022 er vi i VNR begyndt at arbejde med RTSS som model for vores rehabiliteringsforskning. Vi vil anvende og udbrede RTSS for at fremme forskning, kommunikation og kvalitet i neurorehabilitering på tværs af sektorer, faggrupper og centre.

Rehabilitation Treatment Specification System (RTSS)

Symposium: Rehabiliteringsforskning i praksis

Hvordan kan man forske i rehabilitering på tværs af sektorer, inddrage brugerne i processen og sikre, at resultaterne kan anvendes i praksis?

Det var nogle af de spørgsmål, vi drøftede på et symposium i juni 2022, hvor deltagerne kunne møde John Whyte, MD, ph.d. fra Moss Rehabilitation Research Institute, Philadelphia, USA.

Dagen blev afsluttet med en god debat om, hvordan vi netop bliver bedre til at lave tværsektoriel forskning - til gavn for vores fælles patienter og borgere.

Videnskabelige publikationer, 2022

Peer reviewed-artikler

- Christensen, I, Power, E, Togher, L & Norup, A. Communication is not exactly my field - but it is still my area of work - Staff and managers' experiences of communication with people with traumatic brain injury. *American Journal of Speech-Language Pathology*, 2022.
- Dornonville de la Cour, FL, Bærentzen, MB, Forchhammer, BH, Tiibæk, S & Norup, A. Reducing fatigue following acquired brain injury: A feasibility study of high intensity interval training for young adults, *Developmental Neurorehabilitation*, 2022.
- Rasmussen, KW, Knudsen, CØ & Norup, A. Livskvalitet efter erhvervet hjerneskade: sammenhængen mellem livskvalitet og funktionsniveau over tid, *Psyke & Logos*, 2022.
- Søndergaard, PL, Norup, A, Kruse, M & Biering-Sørensen, F. Socioeconomic Consequences of Traumatic and Non-traumatic Spinal Cord Injuries: A Danish Nationwide Register-based Study, *Spinal Cord*, 2022.
- Ørskov, PT & Norup, A. Validity and reliability of the Danish version of the Pittsburgh Sleep Quality Index. *Scandinavian Journal of Public Health*, 2022.

Kapitler i grundbøger

- Rottmann, N, Norup, A & Dieperink, K. Informal Caregiving in Life-Threatening or Chronic Illness, *Textbook of Applied Medical Psychology – A Multidisciplinary Approach*, 2022.

Posters

- Dornonville de la Cour, F, Andersen, TE, Schow, T & Norup, A. Validation of the Danish version of the Dutch Multifactor Fatigue Scale in acquired brain injury. *ACRM Annual Conference*, 2022.
- Schow, T, Wehling, EI, Falkenberg, HF, Norup, A & Kristensen, KS. Screening for vision problems in neurorehabilitation. A Nordic survey - Results from the Danish pilot study. *ACRM Annual Conference*, 2022.
- Søndergaard, PL., Norup, A., Kruse, M & Biering-Sørensen, F. Increased health care costs, risk of job loss, and divorce following traumatic and non-traumatic spinal cord injury: a socio-economic nationwide register-based study. *ACRM Annual Conference*, 2022.
- Søndergaard, PL, Norup, A., Kruse, M & Biering-Sørensen, F. A Danish nationwide register-based study investigating the socioeconomic consequences of traumatic and non-traumatic spinal cord injuries. *NoSCoS*, 2022.
- Wolffbrandt, MM, Søndergaard, PL, Biering-Sørensen, F, Sundekilde, L, Kjeldgaard, A, Schow, T, Arango-Lasprilla, JC & Norup, A. Families' Experiences and Perceived Benefit of a Manualized Family Intervention for Families. Living With the Consequences of Brain or Spinal Cord Injury – a Qualitative Study. *ACRM Annual Conference*, 2022.

Bevillinger

Tak for alle bidrag i 2022 til vores arbejde med at styrke neurorehabiliteringen på tværs af sektorer.

- Helsefonden
- Østifterne
- Jascha Fonden
- Offerfonden
- Rigshospitalets Jubilæumsfond
- Region Hovedstaden

helsefonden

| RÅDET FOR OFFERFONDEN |

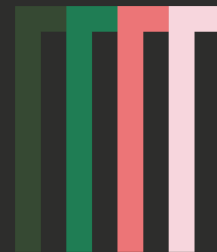
Hvad tilbyder VNR?

VNR arbejder for at styrke neurorehabiliteringsindsatsen på tværs af sektorer til gavn for personer med erhvervet hjerne- eller rygmarvsskade og deres pårørende. Det gør vi blandt andet ved at tilbyde kompetenceudvikling til fagprofessionelle.

VNR's medarbejdere har særlige kompetencer inden for:

- Genoptræningsplanen
- Inddragelse med særligt fokus på pårørende
- Familiearbejde i neurorehabiliteringen
- Agitation: Udredning og non-farmakologiske interventioner
- Træthed: Udredning og indsatser

Kontakt os, hvis du har særlige behov og ønsker til et samarbejde.

Videnscenter for Neurorehabilitering

Mail: vnr@regionh.dk

Telefon: 38 63 42 92

VNR har telefontid 9-14 alle hverdage.

Rigshospitalet - Glostrup.

Valdemar Hansens vej 2, indgang 8, 5. sal.

2600 Glostrup

Tekst: Anne Norup og Maria Stove

Grafik og layout: Frederik Dornonville de la Cour, Dorthea Smidt Boska Nylander og Maria Stove

Foto: Tomas Bertelsen, Dorthea Smidt Boska Nylander og Maria Stove

Januar 2023

